

SCENARIUSZ LEKCJI RELIGII – kl. 4–6 SP

1060. rocznica Chrztu Polski (966–2026)

1. TEMAT

966: Chrzt Polski i mój chrzt. Tożsamość, sumienie, styl życia i mądry patriotyzm.

2. ADRESACI

Uczniowie klas 4–6 szkoły podstawowej.

3. CZAS

45 minut

4. CELE LEKCJI

Cel główny (formacyjny)

Uczeń rozumie, że chrzt (Polski i jego własny) jest źródłem tożsamości („kim jestem”), przynależności („do kogo należę”) oraz moralnego kierunku („jak wybieram dobro”), co przekłada się również na postawę patriotyczną: troskę o dobro wspólne, szacunek do człowieka i symboli, odpowiedzialność za wspólnotę.

Cele szczegółowe – uczeń:

WIEDZA

1. Wyjaśnia prostymi słowami, że chrzt Polski (966) oznacza początek drogi wiary na naszych ziemiach.
2. Zna podstawowe znaczenie chrztu: nowe życie, przynależność do Chrystusa i wspólnoty Kościoła, trwałe „znak” tożsamości.
3. Rozumie patriotyzm jako miłość do Ojczyzny wyrażoną czynem: dobro wspólne, uczciwość, szacunek, odpowiedzialność.

UMIĘTNOŚCI

5. Potrafi przełożyć sens chrztu na konkretny moralny: „Co zrobię jako ‘światło’ w domu/klasie?”
6. Podaje 2–3 przykłady „patriotyzmu codziennego” dziecka: dbanie o wspólne miejsce, uczciwość, szacunek, pomoc słabszym, życzliwość.
7. Potrafi krótko odtworzyć prostą oś czasu: „co się działo wokół 966”.

POSTAWY

9. Budzi w sobie wdzięczność i odpowiedzialność: „mam godność – nie niszczyć jej u siebie i innych”.
10. Traktuje sumienie jako „wewnętrzne światło”: prawda, dobro, odwaga, panowanie nad sobą.
11. Rozumie mądry patriotyzm jako „patriotyzm z sumienia”: bez pogardy i przemocy słownej, z troską o dobro wspólne.

5. METODY I FORMY PRACY

- storytelling (sytuacja problemowa: „przesyłka z 966”)
- rozmowa kierowana (pytania sokratejskie)
- krótka powtórka historyczna (mini-opowieść + oś czasu na tablicy)
- praca w grupach (role w zespole)
- praca z symbolami (rekwizyty)
- mini-case studies moralne (scenki decyzyjne)
- podsumowanie egzystencjalne: „4 zdania o mnie” + mini-rytuał decyzji

Formy: frontalna, grupowa, indywidualna.

6. ŚRODKI DYDAKTYCZNE / MATERIAŁY (wariant podstawowy)

- mała butelka wody
- latarka z telefonu (światło)
- biało-czerwona wstążka (wspólnota/Ojczyzna)
- kartka A4 z dużym napisem: „966”
- kartka A4 z napisem: „JA”
- przezroczysta szklanka z wodą + kropla barwnika spożywczego (do „znaku/tożsamości”)
- arkusze A3, flamastry, taśma
- koperty z kartami pracy dla grup (Załączniki 1–4)

- karta finałowa ucznia (Załącznik 5)

7. PRZEBIEG LEKCJI (45 min)

CZAS (min.)	CZYNNOŚCI/NARRACJA KATECHETY	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	UWAGI/WARIANTY
2	Czynności organizacyjne w tym sprawdzanie obecności.		
2	<p>WPROWADZENIE I MODLITWA</p> <p>Mówi: <i>Dziś nie będzie zwyczajnej lekcji. Dziś przeprowadzimy lekcję o korzeniach: skąd jesteśmy i kim jesteśmy. 1060 lat temu zaczęła się na naszych ziemiach wielka droga wiary. (wykonuje znak krzyża). Pomódlmy się krótko: Boże, pomóż nam zrozumieć chrzest – Polski i mój. Daj nam mądre serce i odważne sumienie. Amen.</i></p>	W skupieniu włączają się w modlitwę.	<p>Można przeczytać też tekst modlitwy <i>Bogurodzica</i>, wyjaśniając, że jest to najstarszy zachowany tekst polskiej modlitwy. <i>Bogurodzica dziewica, Bogiem sławiona Maryja!</i></p> <p><i>U twego syna, Gospodzina, matko zwolena, Maryja!</i></p> <p><i>Zyszczy nam, spuści nam.</i></p> <p><i>Kirielejson.</i></p> <p><i>Twego dzieła Krzciciela, bożycze, Ułysz głosy, napełń myśli człowiecze. Słysz modlitwę, jaż nosimy, A dać raczy, jegoż prosimy: A na świecie zbożny pobyt, Po żywocie rajski przebyt.</i></p>
3	<p>SYMBOLE CHRZTU</p> <p>Katecheta wyciąga teczkę/kopertę. W środku: kartka z dużym, wyraźnym napisem „966”, butelka wody, wstążka biało-czerwona. Światło uruchamia latarkę w telefonie.</p> <p>Mówi: <i>Wyobraźcie sobie, że pod drzwiami sali leży przesyłka. Bez nadawcy. Tylko... znaki.</i></p> <p><i>Pierwszy znak: woda.</i> (pokazuje)</p> <p><i>Drugi: światło.</i> (włącza latarkę i kieruje snop na kartkę „966”).</p> <p><i>Trzeci: biało-czerwona wstążka.</i> (pokazuje) <i>I w środku kartka: 966.</i></p> <p><i>Czy to jest tylko historia? Czy to może mieć związek ze mną i z Tobą?</i></p> <p>Zapisuje na tablicy: WODA – ŚWIATŁO – WSPÓLNOTA</p> <p>Pytanie do klasy:</p> <p><i>Co znaczy „wspólnota”? Czym się różni „ja” od „my”? Pytania naprowadzające dostosowane do klasy.</i></p>	Słuchają narracji, oglądają pokaz, następnie odpowiadają na pytanie.	<p>Rekwizyty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mała butelka wody • latarka z telefonu (światło) • biało-czerwona wstążka (wspólnota/Ojczyzna) • kartka A4 z dużym napisem: „966” <p>Warianty:</p> <p>Zamiast latarki z komórki można użyć świeczki LED, małej świecy albo nawet samego obrazka świecy. Jeśli nie ma wody: wystarczy rysunek kropli. Jeśli nie masz wstążki: dwie kartki (biała i czerwona) spełnią tę samą funkcję.</p>
3	<p>Katecheta robi most między chrztem Polski a chrztem każdego z nas, mówiąc np.: <i>966 to dla Polski pierwszy krok – początek drogi wiary na naszych ziemiach. A teraz: każdy z was ma swój „966”. Tylko nie nazywa się 966. Nazywa się: mój chrzest.</i></p> <p>Kluczowe zdanie: <i>Chrzest działa nawet wtedy, gdy byłeś mały i nic nie pamiętasz. Bo chrzest to nie tylko wspomnienie. To tożsamość.</i></p> <p>Most patriotyczny (krótko): <i>966 to budowanie „my” opartego o wartości. A mój chrzest uczy mnie, jak być człowiekiem, który buduje wspólnotę. Patriotyzm bez sumienia to puste słowa. Patriotyzm z sumieniem staje się dobrem.</i></p>	słuchają	
10	<p>Katecheta robi nawiązanie historyczne (krótko, klarownie):</p> <p><i>Teraz 4 minuty historii – żebyśmy wiedzieli, o czym mówimy.</i> Na tablicy rysuje prostą oś czasu:</p>	Słuchają (ew. rysują równocześnie z katechetą w zeszytach to co	<p>Jeśli klasa młodsza: tylko 3 punkty: 966 – chrzest; potem Kościół; potem wartości.</p> <p>Po omówieniu celu lekcji, jeśli starcza czasu katecheta dobitnie dodaje: <i>Są dwa sposoby</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ok. 960 – Mieszko rządzi i jednoczy ziemie (buduje państwo) • 965/966 – związki z chrześcijańską Europą (małżeństwo z Dobrawą – tradycyjnie tak się to łączy) • 966 – chrzest Mieszka i początek chrystianizacji na naszych ziemiach • 968 – pierwsza organizacja Kościoła (biskupstwo, struktury – „żeby wiara miała dom”) <p>Jedno zdanie spinające: <i>Czyli: to nie był tylko obrzęd. To był wybór drogi: wiara, kultura, wartości, wspólnota.</i></p> <p>Pytania kontrolne do uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Co było pierwsze: chrzest czy budowanie państwa?</i> • <i>Po co struktury Kościoła? Żeby...?</i> • <i>Co to zmienia w życiu wspólnoty?</i> <p>Przedstawienie celu lekcji (uczeń ma to usłyszeć wprost): <i>Macie wyjść z tej lekcji z jedną odpowiedzią: Co mój chrzest znaczy dla mnie dzisiaj – w moich wyborach? Nie w teorii. W praktyce. I druga rzecz: jak mój styl życia buduje dobro wspólne.</i></p>	na tablicy), odpowiadają na pytania kontrolne.	<i>kochania Ojczyzny: pierwszy – dużo mówić, drugi – robić małe rzeczy, które służą wspólnocie .Dziś wybieramy ten drugi.</i> Podaje 3 szybkie przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • <i>dbam o wspólne rzeczy,</i> • <i>jestem uczciwy i nie oszukuję,</i> • <i>szanuję słabszych i nie upokarzam – bo wspólnota jest tak mocna, jak traktuje najsłabszych.</i>
10	<p>Wprowadzenie do pracy w grupach: <i>Za chwilę każda grupa dostanie kopertę. W środku są zadania. One są różne, bo patrzymy na temat z czterech stron: historia – znaki chrztu – tożsamość – sumienie. Macie 10–11 minut. Potem każda grupa dokona prezentacji: 60–75 sekund.</i></p> <p>Nadzorowanie pracy w grupach.</p>	Podział na 4 grupy z wyznaczonymi rolami: lider czasu, sekretarz, rzecznik, plastyk. Następnie praca w grupach.	<p>KOPERTA A – „Reportaże: 966 → dziś” Zadanie: napiszcie 4 zdania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co oznacza 966 dla Polski? 2. Co oznacza chrzest dla człowieka? 3. Co z tego wynika dla naszej klasy? 4. Jeden przykład patriotyzmu codziennego w naszej klasie: ... <p>KOPERTA B – „Szyfr symboli” Zadanie: do symboli dopiszcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co oznacza (1 zdanie), • jak to widać w życiu ucznia (1 konkretny przykład). <p>Symbole: Woda / Światło / Krzyż / Biała szata.</p> <p>KOPERTA C – „Znak chrztu = tożsamość” Zadanie: plakat A3 „ZNAK CHRZTU” i 5 zdań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jestem... • Należę... • Wybieram... • Odważę się... (w tym tygodniu) • Wobec Ojczyzny/wspólnoty: dbam o dobro wspólne przez... <p>KOPERTA D – „Case studies sumienia” Zadanie: do każdej sytuacji dopisz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. co kusi, żeby zrobić źle? 2. co zrobiłby ktoś, kto pamięta o godności i sumieniu? 3. jakie zdanie mógłby sobie powiedzieć w głowie? <p>Sytuacje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oszustwo/ściąganie na klasówce „bo wszyscy tak robią”. 2. Kłamstwo, by uniknąć konsekwencji (wziąłem telefon do łóżka i potajemnie

			<p>scrollowałem, rodzic coś podejrzewa...).</p> <p>3. Nowy/samotny kolega w klasie – łatwo udawać, że się nie zauważa nie zauważać ale czy to zgodne z sumieniem?</p> <p>4. Niszczenie wspólnego mienia: ktoś z kolegów po lekcjach bazgrze po ławce. Presja: „nie wtrącaj się”.</p>
7	<p>PREZENTACJA EFEKTÓW PRACY W GRUPACH Katecheta: <i>Każda grupa ma minutę. Po każdej – jedno pytanie.</i> Pytania (katecheta wybiera w zależności od kontekstu):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Co w tym jest najtrudniejsze?</i> • <i>Co jest najbardziej „na jutro”?</i> • <i>Jak to buduje dobro wspólne?</i> 	Grupy prezentują efekty pracy	
1	<p>PODSUMOWANIE SYMBOLICZNE Katecheta bierze przezroczystą szklankę z wodą. Wpuszcza kroplę barwnika. Barwa rozchodzi się w wodzie. <i>Patrzcie: jedna kropla zmienia całość. Nie da się już udawać, że jej nie było. To obraz tego, że chrzest nie jest tylko chwilą. On zostawia w człowieku trwałe znaki: tożsamość i godność.</i> <i>Możesz się pomylić, możesz się pogubić, ale godność nie znika. I właśnie dlatego wracasz do dobra.</i> Most moralny: <i>Właśnie dlatego człowiek ochrzczony nie upokarza innych. Bo wie, że każdy ma godność.</i> Most patriotyczny: <i>I dlatego mądry patriotyzm to troska o wspólnotę: nie niszczy ludzi słowem i nie niszczy dobra wspólnego czynem.</i></p>	Słuchają, oglądają, przeżywają	<p>Jeśli nie ma barwnika do wody można zastosować alternatywy „trwałego znaku”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – marker permanentny na kartce + próba starcia chusteczką; – „podpis, którego nie cofniesz” (długopis i kartka); – naklejka/etykieta na kartce + odklejenie (zostaje ślad/rozwarstwienie papieru).
2	<p>Katecheta rozdaje „karty finałowe” (mówi): <i>Rozdaję wam teraz krótką kartę finałową. To nie jest sprawdzian. To jest wasz mały kompas z tej lekcji.</i></p>	uczniowie zapisują w ciszy 30–60 sekund	Jeśli czas się kurczy można pominąć i od razu przejść do podsumowań.
2	<p>PODSUMOWANIE EGZYSTENCJALNE: „4 zdania o mnie” Katecheta (ciszej, bardzo konkretnie): <i>Teraz najważniejsza minuta. Chrzest to kompas na całe życie.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> TOŻSAMOŚĆ <i>„Nie jestem przypadkiem. Jestem dzieckiem Boga. Moja wartość nie zależy od popularności ani od tego, co inni powiedzą.”</i> PRZYNALEŻNOŚĆ <i>„Nie należę do presji. Należę do Chrystusa. Nie muszę robić zła, żeby być ‘w paczce’.”</i> MORALNY KIERUNEK <i>„Mam światło sumienia. Wybieram prawdę, dobro i odwagę – nawet gdy łatwiej pójść w cień.”</i> WSPÓLNOTA / OJCZYZNA <i>„Kocham wspólnotę czynem: buduję</i> 	Słuchają, ewentualnie dopowiadają własne wnioski	

	<p><i>dobro wspólne. Nie poniżam, nie niszczę, jestem uczciwy, pomagam.”</i></p> <p>Konkrety (w punkt): <i>„Jeśli mam znak chrztu, to...”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „...nie dokładam do wyśmiewania.” • „...nie robię bohatera z oszustwa.” • „...umiem powiedzieć ‘przepraszam’.” • „...bronię słabszego albo przynajmniej stoję obok niego.” • „...dbam o wspólne rzeczy, bo to jest nasze ‘my’.” <p>Mini-rytuał decyzji (20 sekund ciszy): <i>Każdy w głowie kończy zdanie:</i> <i>„Moją małą służbą dla wspólnoty w tym tygodniu będzie...”</i> <i>Jedna rzecz. Realna.</i></p>		
3	<p>Notatka do zeszytu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chrzest Polski (966) to początek drogi wiary na naszych ziemiach. 2. Mój chrzest to znak tożsamości: jestem dzieckiem Boga i należę do Chrystusa. 3. Z chrztu wynika styl życia: prawda, dobro, odwaga, szacunek dla człowieka. 4. Mądry patriotyzm to dobro wspólne: uczciwość, troska o innych i o to, co wspólne. 		

Modlitwa

„Jezu, pomóż mi żyć jak ktoś, kto ma światło i buduje dobro. Amen.”

8. ZAŁĄCZNIKI DO WYDRUKU

Załącznik 1 – KOPERTA A „Reportaże: 966 → dziś”

Napiszcie 4 zdania:

1. Co oznacza 966 dla Polski?
2. Co oznacza chrzest dla człowieka?
3. Co z tego wynika dla naszej klasy?
4. Jeden przykład patriotyzmu codziennego w naszej klasie: ...

Załącznik 2 – KOPERTA B „Szyfr symboli”

Dopisz po 1 zdaniu + 1 przykład:

WODA – znaczy: _____ ; w życiu ucznia: _____

ŚWIATŁO – znaczy: _____ ; w życiu ucznia: _____

ZNAK KRZYŻA – znaczy: _____ ; w życiu ucznia: _____

BIAŁA SZATA – znaczy: _____ ; w życiu ucznia: _____

Załącznik 3 – KOPERTA C „Znak chrztu”

Dokończ zdania:

- Jestem...
- Należę...
- Wybieram...
- Odważę się... (w tym tygodniu)
- Wobec Ojczyzny/wspólnoty: dbam o dobro wspólne przez...

Załącznik 4 – KOPERTA D „Case studies sumienia”

Do każdej scenki dopisz:

- Kusi, żeby zrobić źle (jak?)
- Światło sumienia mówi mi (co?)
- Konkretny krok (co zrobię?)
- Zdanie w głowie (1 zdanie, które mnie prowadzi)

Scenki:

1. Wyśmiewanie w klasie.
2. Oszustwo/ściągnięcie „bo wszyscy”.
3. Kłamstwo, by uniknąć konsekwencji.
4. Nowy/samotny – łatwo pominąć.
5. Niszczenie wspólnego mienia + presja: „nie wtrącaj się”.

Załącznik 5 – KARTA FINAŁOWA „4 zdania o mnie”

Uzupełnij:

- Jestem...
- Należę...
- Wybieram...
- Kocham wspólnotę czynem: ...
- Moja mała służba dla wspólnoty w tym tygodniu to: _____